

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ „СТВАРНО ПРАВО“ ОД АВТОРОТ Д-Р ИГОР КАМБОВСКИ,
ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР, ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр.1102-84/28 од 177. редовна седница на Наставно-научниот совет на Правниот факултет, одржана на 23.5.2019 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- академик д-р Зоран П. Рашовиќ, редовен професор, Правен факултет, Универзитет во Подгорица, Црна Гора;
- д-р Осман Кадриу, редовен професор во пензија, Факултет за правни науки, Универзитет ФОН, Скопје

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис-учебник „СТВАРНО ПРАВО“ од д-р Игор Камбовски, вонреден професор, наменет за студентите на прв циклус студии на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Правниот факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Учебникот „Стварно право“ е самостоен авторски научен труд на д-р Игор Камбовски, вонреден професор. Наменет е за настава по предметот Стварно право во третиот семестар на прв циклус правни студии. Неделниот фонд на часови по предметот Стварно право изнесува 2+1+1. Учебникот е во целост усогласен со наставната програма и студиската програма на правните студии-прв циклус на четиригодишни студии на Правниот факултет.

Податоци за обемот на ракописот: Трудот содржи тринаесет дела, разработени на 244 страници текст и 271 фуснота, при што се користени 32 библиографски единици-извори и 30 прописи. Текстот е пишуван во фонт Times New Roman, со големина 12 и проред 1.15. По содржина ракописот ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Ракописот е креиран врз основа на потребата од создавање на учебно помагало кое од теоретски и од практичен аспект ќе им овозможи на студентите стекнување на познавања за оваа област на граѓанското право, согласно со најновата студиска програма на правните студии. Во 2015 година е објавен труд-учебник со ист наслов во е-библиотеката на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, од авторот д-р Војо Беловски, вонреден професор на Правниот факултет во Штип. Сепак, тој учебник бил приспособен за потребите на тогаш актуелната студиска програма во која предметот Стварно право не бил самостоен предмет, туку помал интегрален дел од предметот Основи на граѓанско и стварно право. Со одвојувањето на Стварното право како самостоен предмет во новата студиска програма се јави потреба од изработка на комплексен и сеопфатен учебник кој во целост ќе ги задоволи барањата и потребите на наставно-образовниот процес и едукацијата на студентите на правните студии.

Краток опис на содржината: Трудот содржи 13 дела. Воведниот дел на ракописот-учебникот „Стварно право“ ги содржи поимот, предметот и изворите на стварното право, поимното определување на стварно-правните односи, субјектите и карактеристиките на стварното право. Во овој дел авторот дава преглед и запознавање на студентите и другите заинтересирани читатели со стварното право како научна дисциплина и стварно-правните односи како односи меѓу субјектите-титулари на правото на сопственост и другите стварни права.

Вториот дел е посветен на стварите како објект на стварното право. Во овој дел се дефинирани стварите, како општ поим и како предмет на правото на сопственост. Исто така, во овој дел е извршена и опишана поделбата на стварите.

Третиот дел од учебникот ја дава нормативната определеност на правото на сопственост, според Уставот на Република Северна Македонија и според Законот за сопственост и други стварни права. Понатаму, во овој дел се интерпретирани и трите основни видови сопственост - приватна, државна и сопственост на единиците на локалната самоуправа.

Во четвртиот дел се опфатени и подетално експлицирани правните основи на стекнувањето на правото на сопственост, како и начините на стекнување на овие права-законско стекнување, врз основа на правно дело, со наследување и со одлука на државен орган.

Петтиот дел на овој учебник се однесува на заштитата на правото на сопственост. Во овој дел поимно е определена заштитата, а посебно се објаснети тужбите-сопственичката тужба за поврат на стварта, тужбата на претпоставениот сопственик, негаторската тужба, тужбата за заштита на сосопственоста и заедничката сопственост и деклараторната и излачната тужба. Шестиот дел се однесува на престанокот на правото на сопственост, со дефинирање и објаснување на начините на престанок на правото на сопственост.

Во седмиот дел на учебникот авторот дава приказ на посебните облици на правото на сопственост, со детална разработка на сосопственоста, заедничката и етажната сопственост, со сите свои специфики и карактеристики.

Осмиот дел содржи поимно определување на соседското право и поделба на соседските права според овластувањата, должностите и забраните кои се однесуваат на субјектите на овој специфичен вид право на сопственост.

Деветтото поглавје од учебникот се однесува на стварните права на странските лица-странците во Република Северна Македонија, посебна категорија субјекти на стварното право, и нивните овластувања како титулари на правото на сопственост или другите стварни права, согласно со Уставот и законите на Република Северна Македонија.

Десеттиот дел од учебникот е посветен на владението, како посебна правна категорија, со сите свои специфики. Во овој дел се елаборирани поимот, предметот, видовите и елементите на владението, неговите субјекти, како и начините на стекнување, заштита и престанок на владението.

Единаесеттиот дел се однесува на правото на службеност. Во овој дел авторот дава приказ на поимот, содржината и видовите службености, поделбата на стварните и личните службености, како и начините на нивно засновање и престанок.

Дванаесеттото поглавје е посветено на заложното право и во овој дел е објаснет поимот и правната природа на залогот, видовите заложно право (рачниот залог и хипотеката), како и начините на престанок на заложното право.

Тринаесеттиот, последен дел од учебникот содржи краток приказ на реалниот товар, со експликација на поимот, правната природа и содржината на реалниот товар.

ЗАКЛУЧОК

Учебникот „Стварно право“ на авторот д-р Игор Камбовски, вонреден професор, претставува исклучително квалитетен и сеопфатен труд изготвен согласно со Наставната програма за првиот циклус на правните студии на Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Истиот учебник како помагало можат да го користат и другите правни факултети во државата, правниците-практичари, судии, адвокати, нотари и сите оние кои имаат потреба или интерес во оваа област на правото. Авторот на мошне прецизен и конкретен начин успеал да ја доближи оваа по својата суштина мошне комплексна материја, до читателот, кој е во почетен стадиум на правната наобразба (предметот Стварно право е позициониран во третиот семестар на правните студии), но и до сите други заинтересирани читатели. Учебникот се одликува со суптилна едноставност и необременетост со непотребни философски, политички и економски прашања. Стремежот на авторот е да го активира и насочи вниманието кон изучување на општата теорија на стварното право, стварно-правните институти и нормативните акти кои ја уредуваат оваа област. Учебникот „Стварно право“ претставува значителен придонес кон приближување на оваа научна дисциплина до македонската научна и стручна јавност и публика. Пишуван е на јасен, разбирлив и, пред сè, допадлив јазик и стил. Авторот користел правна терминологија која ги задоволува високите академски стандарди предвидени за ваков вид трудови. Објавувањето на учебникот „Стварно право“ е потребно и корисно не само од научен и образовен аспект, туку и во функција на отворање и елаборирање на теми што се од особено значење за кодификацијата на македонското граѓанско право, процес кој е во тек и кој бара научни заложби и дискусии на академско ниво, но и предлози и забелешки од пошироката општествена јавност.

Врз основа на изнесеното, рецензентите со задоволство му предлагаат на Наставно-научниот совет на Правниот факултет на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да го усвои овој Извештај и да го прифати и одобри учебникот „Стварно право“ од авторот д-р Игор Камбовски како основен учебник по предметот Стварно право на првиот циклус правни студии и да го одобри издавањето во форма на електронски учебник во р-библиотеката на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

**Акад. Зоран П. Рашовиќ, редовен професор, с.р.
Д-р Осман Кадриу, редовен професор во пензија, с.р.**